

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Jakuba Camrdy a soudců JUDr. Martiny Küchlerové a JUDr. Viktora Kučery v právní věci žalobkyně: **TEP a.s.**, se sídlem Chebská 79/23, Plzeň-Křimice, zastoupené Mgr. Terezou Diaz Outlou, advokátkou se sídlem Doudlevecká 495/22, Plzeň, proti žalovanému: **Energetický regulační úřad**, se sídlem Masarykovo náměstí 5, Jihlava, o kasační stížnosti žalovaného proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 31. 10. 2023, č. j. 62 A 67/2022-76,

t a k t o :

Rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 31. 10. 2023, č. j. 62 A 67/2022-76, **se zrušuje** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

O d ů v o d n ě n í :

I.

Průběh dosavadního řízení

[1] Rozhodnutím Energetického regulačního úřadu v postavení správního orgánu I. stupně ze dne 4. 8. 2021, č. j. 04383-12/2021-ERU, byla žalobkyně uznána vinnou ze spáchání pokračujícího přestupku podle § 16 odst. 1 písm. c) zákona č. 526/1990 Sb., o cenách, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o cenách“). Tohoto se dopustila tím, že jako prodávající nedodržela při čerpání podpory na výrobu elektřiny z obnovitelných zdrojů formou výkupních cen věcné podmínky, včetně pravidel a postupů pro stanovení těchto cen, jejich změn a způsobu jejich uplatňování a vyúčtování stanovené cenovým orgánem podle § 5 odst. 5 zákona o cenách. Konkrétně šlo o věcné podmínky stanovené v bodě 1.4. části B) cenového rozhodnutí Energetického regulačního úřadu č. 3/2017, kterým se stanovuje podpora pro podporované zdroje energie, ve znění cenového rozhodnutí Energetického regulačního úřadu č. 9/2017 (dále jen „cenové rozhodnutí“). Žalobkyně devíti dílčími útoky v období leden – září 2018 vyúčtovala pro výrobní zdroje elektřiny ID 008256_Z11 a ID

008257_Z11 (provozovna FVE Křemice BLOK 1) odlišnou výkupní cenu elektřiny, přestože nezajistila samostatné měření vyrobené elektřiny z každého výrobního zdroje v souladu s vyhláškou č. 82/2011 Sb., o měření elektřiny a o způsobu stanovení náhrady škody při neoprávněném přenosu nebo neoprávněné distribuci elektřiny, ve znění účinném do 31. 12. 2020 (dále jen „vyhláška o měření elektřiny“), čímž získala neoprávněný majetkový prospěch ve výši 445 656,85 Kč bez DPH, za což jí byla ve výroku II. uložena pokuta ve výši 15 000 Kč a ve výroku III. povinnost nahradit náklady řízení. Výrokem IV. uvedeného rozhodnutí byla žalobkyni uložena povinnost nahradit poškozenému (Ministerstvu průmyslu a obchodu) škodu ve výši 445 656,85 Kč do 30 dnů od právní moci rozhodnutí.

[2] O rozkladu žalobkyně proti výše specifikovanému rozhodnutí rozhodovala Rada žalovaného rozhodnutím ze dne 29. 6. 2022, č. j. 04383-19/2021-ERU. Tato rozklad žalobkyně proti výrokům I., II. a III. rozhodnutí Energetického regulačního úřadu ze dne 4. 8. 2021, č. j. 04383-12/2021-ERU, zamítla a v tomto rozsahu rozhodnutí potvrdila. Ve zbytku, tedy co do výroku IV., bylo prvostupňové rozhodnutí zrušeno a věc vrácena Energetickému regulačnímu úřadu k dalšímu projednání.

[3] Po skutkové stránce šlo o to, že žalobkyně provozovala výrobu FVE Křemice BLOK 1, která měla 2 zdroje. Zdroj I o výkonu 0,441 MW z roku 2009 (uplatněna vyšší státní podpora) a zdroj II o výkonu 0,160 MW z roku 2010 (uplatněna nižší státní podpora). Měření bylo v rozhodném období zajištěno pomocí dvou měřidel. Konkrétně elektroměrem ve vlastnictví provozovatele distribuční soustavy určeným pro přímé měření dodávky elektřiny vyrobené zdrojem I a zdrojem II do distribuční soustavy, umístěným za transformátorem, tedy za místem vzniku technologické vlastní spotřeby elektřiny (fakturační elektroměr). Dále prostřednictvím elektroměru ve vlastnictví žalobkyně, umístěným v těsné blízkosti trafostanice před transformátorem, tj. před místem vzniku technologické vlastní spotřeby, pro přímé měření elektřiny vyrobené zdrojem II (podružný elektroměr). Množství elektřiny vyrobené ve zdroji II bylo měřeno samostatně podružným elektroměrem, stanovení množství elektřiny vyrobené ve zdroji I bylo zajištěno výpočtem jako rozdíl mezi množstvím elektřiny vyrobeným společně ve zdroji I a ve zdroji II a množstvím elektřiny naměřeným ve zdroji II. FVE Křemice BLOK 1 tedy neměl osazen každý jednotlivý vývod ze zdroje elektroměrem. I přes to žalobkyně uplatnila nárok na státní podporu v rozdílné výši ve vztahu ke každému ze zdrojů elektřiny (což bylo shledáno jako rozporné s cenovým rozhodnutím vydaným Energetickým regulačním úřadem).

[4] Žalobkyně podala proti rozhodnutí žalovaného (jeho Rady) ze dne 29. 6. 2022, č. j. 04383-19/2021-ERU, žalobu ke Krajskému soudu v Brně (dále jen „krajský soud“). Krajský soud její žalobě vyhověl a výrokovou část I. rozhodnutí Rady Energetického regulačního úřadu ze dne 29. 6. 2022, č. j. 04383-19/2021-ERU, a výrokové části I., II. a III. rozhodnutí Energetického regulačního úřadu ze dne 4. 8. 2021, č. j. 04383-12/2021-ERU, zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení. Důvodem zrušení specifikovaných částí rozhodnutí bylo, že krajský soud neshledal, že by jednání žalobkyně, vzhledem ke všem okolnostem, naplňovalo materiální stránku přestupku.

[5] Krajský soud se nejprve vypořádal s rámcem právní úpravy, ve kterém se pohybovala projednávaná věc. Uvedl, že Energetický regulační úřad (žalovaný) je oprávněn vydávat cenová rozhodnutí v podobě obecně normativních aktů, přičemž v nich může podle § 5 odst.

pokračování

5 zákona o cenách stanovit další věcné podmínky mj. pro čerpání (přiznání) podpory pro podporované zdroje energie. Žalovaný v cenovém rozhodnutí stanovil věcné podmínky pro výši čerpané podpory za situace, kdy je v rámci jedné výrobní elektřiny uvedeno do provozu více výrobních zdrojů elektřiny. V případě osazení každého zdroje samostatně lze uplatnit za každý zdroj odlišnou výši podpory, kdežto v případě neosazení samostatného měření lze uplatnit za celou výrobní elektřinu pouze nejnižší výši podpory z více možných. Krajský soud nepřisvědčil žalobní námitce, že žalovaný nebyl k vydání cenového rozhodnutí a v něm ke stanovení věcných podmínek pro čerpání (přiznání) podpory oprávněn.

[6] Krajský soud se dále k námitce žalobkyně zabýval určitostí a srozumitelností věcné podmínky upravené v cenovém rozhodnutí. Uvedl, že účelem podmínky bodu 1.4. části B) cenového rozhodnutí je to, aby v případě zdrojů, jež mají nárok na odlišnou výši podpory, bylo zajištěno, že měření vyrobené elektrické energie probíhá odděleně, přičemž bude každý výrobce elektřiny oprávněn čerpat (získat) podporu právě ve výši, která přesně odpovídá množství vyrobené elektřiny z konkrétního zdroje, bez zohlednění ztrát, vlastní spotřeby, s rizikem závady na jediném měřicím zařízení apod. V případech, kdy by byly jednotlivé zdroje uvedeny do provozu v odlišných letech (tedy v situaci, v níž se nachází i žalobkyně), na základě čehož jim vzniká nárok na odlišnou výši podpory, by mohl být nový zdroj považován za součást zdroje původního, čímž by dle cenového rozhodnutí nastala právní fikce, že celá výrobní elektřina byla uvedena do provozu v roce, kdy byla uvedena do provozu její nejnovější část. Primárním smyslem předmětného ustanovení je zabránit výrobcům elektřiny uměle navyšovat rozsah a výši poskytované podpory.

[7] Žalobkyně sice v průběhu správního řízení ani v řízení před krajským soudem nerozpороvala skutečnost, že v rozhodném období neměla na zdroji I nainstalovaný samostatný elektroměr, argumentovala ale tím, že povinnost samostatného měření množství vyrobené elektřiny splnila v souladu s § 4 odst. 2 písm. a) vyhlášky o měření elektřiny. Podle posledně uváděného ustanovení lze množství vyrobené elektřiny stanovit i výpočtem. Vyhláška o měření elektřiny stanovuje, že údaje z měření elektřiny jsou údaje zaznamenané měřicím zařízením, popřípadě vypočtené na základě údajů z měřicího zařízení. Krajský soud zdůraznil, že tato vyhláška je založena na obecném principu, podle kterého je primárně třeba elektřinu (její množství) měřit za pomoci měřicího zařízení, v některých (specifických) případech lze množství vyrobené elektrické energie zjistit také výpočtem. K tomu vyhláška přistupuje kupř. v situacích neoprávněného odběru elektřiny, kdy stanovuje, že nelze-li zjistit množství skutečně neoprávněně odebrané elektřiny, je možné stanovit výši náhrady škody výpočtem (§ 9 odst. 1).

[8] Krajský soud dále uvedl, že žalobkyně pravidla měření (pro oprávněné uplatnění rozdílné výše podpory ve vztahu k oběma zdrojům) podle cenového rozhodnutí nedodržela. Jednoduše řečeno, žalobkyně množství elektřiny vyrobené z každého výrobního zdroje elektřiny zcela samostatně (odděleně) neměřila, ačkoli rozdílnou výši podpory ve vztahu k oběma zdrojům uplatňovala. Tím naplnila formální stránku přestupku.

[9] Pokud jde o materiální stránku přestupku, tu krajský soud v projednávané věci neshledal. Krajský soud uvedl, že žalovaný se materiální stránkou přestupku zabýval. Dospěl k závěru, že materiální stránka přestupku byla naplněna již samotným porušením povinnosti samostatného měření podle cenového rozhodnutí, tj. že se důvody naplnění materiální

stránky přestupku v podstatě kryjí s důvody naplnění jeho formální stránky. Ve své úvaze však žalovaný dle názoru krajského soudu dostatečně nezohlednil, že smyslem (účelem) cenového rozhodnutí žalovaného (konkrétně pravidla, podle něhož musí v případě více zdrojů probíhat měření vyrobené elektrické energie odděleně) je předejít možnosti vzniku neoprávněné výhody, jež by spočívala v získání vyšší podpory, než která by odpovídala množství vyrobené elektrické energie z jednotlivých zdrojů, k nimž se odlišná výše podpory vždy vztahuje. V návaznosti na to pak žalovaný dostatečně nezohlednil, že způsob měření, který žalobkyně zvolila, vznik takové neoprávněné výhody neumožňoval a že dokonce způsob měření, který žalobkyně zvolila, byl z pohledu výše podpory pro žalobkyni méně výhodný (což se ukázalo po nainstalování samostatného elektroměru na zdroj I).

[10] Krajský soud proto uzavřel, že žalobkyně pravidla cenového rozhodnutí pro možnost uplatnění odlišné výše podpory za jednotlivé zdroje nedodržela, nesouhlasil však se žalovaným, že by se tím dopustila přestupku. Žalobkyně ve vztahu k oběma zdrojům vyrobenou elektrickou energii samostatně (odděleně), jak pravidla cenového rozhodnutí předvídají, neměřila, svým postupem (tj. měřením ve vztahu k jednomu zdroji a navazujícím výpočtem, resp. s využitím odečtu, ve vztahu ke druhému zdroji) ale smysl (účel) pravidel cenového rozhodnutí v konečném důsledku neporušila. Žalobkyní zvolený postup, jímž hodlala naplnit pravidla cenového rozhodnutí (byť nikoli správně), pak nemohlo vést k získání jakékoli výhody pramenící z uplatňování odlišné výše podpory ve vztahu k vyrobené elektrické energii z obou jednotlivých zdrojů.

II.

Obsah kasační stížnosti a vyjádření žalobkyně

[11] Žalovaný (stěžovatel) napadl rozsudek krajského soudu kasační stížností.

[12] Stěžovatel má za to, že krajský soud nesprávně právně posoudil naplnění, respektive v jeho závěru nenaplnění materiální stránky přestupku. Krajský soud se chybně zaměřil na posouzení způsobu, jakým žalobkyně prováděla účtování množství vyrobené elektřiny na jednotlivých zdrojích, na které uplatňovala podporu, čímž se však úvahy krajského soudu mýlí s podstatou vytýkaného přestupku. Skutečnosti, které krajský soud vedly k závěru o nesplnění společenské škodlivosti v posuzovaném případě, nejsou významné, naopak k těmto skutečnostem významně stěžovatel přihlédl při ukládání sankce, kterou považuje za spíše symbolickou.

[13] Posuzovaný přestupek však spočíval v tom, že žalobkyně jako prodávající při uplatňování úředně stanovené ceny (podpora ve formě výkupních cen) uplatňovala podporu v nesprávné výši, čímž získala nepřiměřený majetkový prospěch ve výši 445 656,85 Kč bez DPH, který nelze označit jako zanedbatelný. Touto skutečností se krajský soud nezabýval, když přestupek žalobkyně ztotožňoval s nesprávným způsobem měření a jeho důsledky s ohledem na správné či nesprávné určení množství elektřiny, na kterou je uplatňována podpora, nikoli s nesprávnou výší uplatňované podpory a získáním nepřiměřeného majetkového prospěchu. Jestliže krajský soud dospěl k závěru, že formální stránka přestupku byla naplněna, jak požadoval bod 1.4. části B cenového rozhodnutí, pak nutným důsledkem této skutečnosti bylo, že žalobkyně byla povinna na oba zdroje elektřiny uplatňovat stejnou výši podpory, a to podporu nižší z možných podpor. Žalobkyně tak však

pokračování

nečinila a podporu uplatňovala pro oba zdroje odlišnou podle data uvedení do provozu, čímž věcnou podmínku pro uplatňování úředně stanovené ceny nedodržela.

[14] V případě, že je podpora hrazená z veřejných zdrojů čerpána, aniž by pro to byly splněny podmínky, příp. čerpána v nesprávné výši k újmě na těchto veřejných prostředcích, má stěžovatel za to, že je tím předpoklad naplnění společenské škodlivosti bez dalšího dán. Aby k naplnění společenské škodlivosti v takovém případě nedošlo, musely by být dány naprosto specifické okolnosti hodné zvláštního zřetele, které zde však stěžovatel nespatřuje.

[15] Žalobkyně ve svém vyjádření uvedla, že se ztotožňuje s napadeným rozsudkem krajského soudu, a navrhla kasační stížnost zamítnout. Zdůraznila, že společenská škodlivost jejího jednání nebyla dána, neboť objektivně nikdy svým jednáním nesměřovala k čerpání neoprávněné podpory, ba naopak čerpala podporu nižší.

III.

Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[16] Nejvyšší správní soud nejprve posoudil formální náležitosti kasační stížnosti a shledal, že je podána včas, neboť byla podána ve lhůtě dvou týdnů od doručení napadeného rozhodnutí krajského soudu (§ 106 odst. 2 s. ř. s.), a je podána oprávněnou osobou, neboť stěžovatel je účastníkem řízení, z něhož napadené rozhodnutí krajského soudu vzešlo (§ 102 s. ř. s.), a jedná za něj pověřená osoba s vysokoškolským právnickým vzděláním (§ 105 odst. 2 s. ř. s.).

[17] Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek krajského soudu v mezích rozsahu kasační stížnosti a uplatněných důvodů, přičemž zkoumal, zda toto rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlídnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.), a dospěl k závěru, že kasační stížnost je důvodná.

[18] Nejvyšší správní soud nejprve předeseílá, že stěžovatel shledal žalobkyni vinnou ze spáchání přestupku podle § 16 odst. 1 písm. c) zákona o cenách spočívajícího v tom, že jako prodávající (výrobce elektřiny prodávající elektřinu s nárokem na státní podporu) nedodržela věcné podmínky, pravidla nebo postupy pro stanovení úředních cen, jejich změn a způsobu jejich sjednávání, uplatňování a vyúčtování, stanovené cenovými orgány podle § 5 odst. 5 zákona o cenách. V daném případě žalobkyně nedodržela věcné podmínky pro uplatňování a vyúčtování úředních cen.

[19] Tyto věcné podmínky, o něž v posuzovaném případě jde, stanovil Energetický regulační úřad v cenovém rozhodnutí, v bodě 1.4. části B), podle něhož platí: „*Je-li v rámci výroby elektřiny uveden do provozu další výrobní zdroj elektřiny nebo více výrobních zdrojů nebo splňuje-li jeden či více výrobních zdrojů elektřiny v rámci jedné výroby elektřiny podmínky pro uplatnění odlišných podpor, může výrobce uplatňovat odlišnou podporu pro jednotlivé výrobní zdroje elektřiny za předpokladu, že zajistí samostatné měření výroby elektřiny vyrobené z každého výrobního zdroje elektřiny v souladu s jiným právním předpisem. V případě neosazení samostatného měření může výrobce elektřiny uplatňovat za celou výrobu elektřiny nejnižší výši podpory při výběru z více možných podpor.*“

- [20] Uvedené ustanovení cenového rozhodnutí v sobě zahrnuje dvě varianty povinností:
- a) v případě uvedení do provozu dalšího zdroje nebo zdrojů elektřiny s nárokem na odlišnou výši podpory zajistit samostatné měření,
 - b) v případě nezajištění samostatného měření povinnost uplatňovat toliko nižší z možných podpor pro všechny dotčené zdroje.

[21] Z výše uvedeného plyne, že v nyní posuzované věci zjištěný skutkový stav (jednání žalobkyně) naplňuje formální stránku přestupku. Žalobkyně totiž pravidla měření (pro oprávněné uplatnění rozdílné výše podpory ve vztahu k oběma zdrojům) podle cenového rozhodnutí nedodržela. Žalobkyně totiž množství elektřiny vyrobené z každého výrobního zdroje elektřiny zcela samostatně (odděleně) neměřila, ačkoli rozdílnou výši podpory ve vztahu k oběma zdrojům uplatňovala.

[22] Spornou se však v posuzované věci stala otázka naplnění materiální stránky přestupku. Krajský soud postavil svou argumentaci na tom, že z podkladu rozhodnutí žalovaného (ze skutkových zjištění stran postupu žalobkyně spočívajícího ve výpočtu rozdílu mezi údaji naměřenými jednotlivými elektroměry) a stejně tak z nesporných tvrzení žalobkyně a stěžovatele při jednání krajského soudu vyplynulo, že žalobkyně „přesně“ měřila elektřinu vyrobenou z toho zdroje, k němuž je vázána nižší výkupní cena (zdroj z roku 2010, „FVE 160“, tj. zdroj II), a veškeré ztráty množství vyrobené elektrické energie „z hrubé výroby“ v kabelovém vedení (před měřením množství elektrické energie dodaného do sítě) šly výlučně na vrub vyrobené elektrické energie z toho zdroje, k němuž je vázána vyšší výkupní cena (zdroj z roku 2009, „FVE 450“, tj. zdroj I). Výkupní cena ve vztahu k elektrické energii vyrobené z toho zdroje, k němuž je vázána nižší výkupní cena, se vztahovala výlučně k výrobě z tohoto zdroje, zatímco vyšší výkupní cena se vztahovala ke zbylé části vyrobené elektrické energie, jež byla předaná do distribuční sítě, ta však byla ponížena o veškeré ztráty kabelového vedení před měřením množství dodávaného do sítě.

[23] Krajský soud byl toho názoru, že smyslem pravidla podle cenového rozhodnutí žalovaného je předejít možnosti vzniku neoprávněné výhody, jež by spočívala v získání vyšší podpory, než která by odpovídala množství vyrobené elektrické energie z jednotlivých zdrojů, k nimž se odlišná výše podpory vždy vztahuje. Když bylo zjištěno, že tomu předcházela i postup žalobkyně (resp. že to postup žalobkyně vůbec neumožňoval), protože ta v rozhodném období „fakturovala“ ve vztahu k výrobě ze zdroje, k němuž je vázána vyšší výkupní cena, konkrétní množství elektřiny, které, a to za všech okolností bez výjimky, dosahovalo nižších hodnot, než by tomu bylo v případě skutečně samostatného měření ze dvou „podružných“ elektroměrů, pak materiální stránku přestupku nelze mít v nyní posuzované věci – v jejích specifických skutkových poměrech – za naplněnou.

[24] Výše popsané závěry krajského soudu Nejvyšší správní soud nesdílí.

[25] Materiální znak přestupku je tzv. společenská škodlivost. Zmíněný materiální znak či materiální stránka přestupku v podobě „společenské škodlivosti“ je hmotněprávním korektivem v tom smyslu, že pokud absentuje, nejedná se vůbec o přestupek (§ 5 zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich).

pokračování

[26] Podle konstantní judikatury jednání postihované jako přestupek musí naplňovat materiální znak přestupku, kterým je škodlivost takového jednání pro společnost. Zároveň však platí: *„formální znaky přestupkového jednání jsou koncipovány tak, aby naplňovaly v běžných případech i znaky materiální. Pouze v případě, kdy existují významné okolnosti, které vylučují, aby takovým jednáním byl porušen nebo ohrožen právem chráněný zájem společnosti, nedojde k naplnění materiálního znaku přestupku a takové jednání potom nemůže být označeno za přestupek“* (rozsudek NSS ze dne 12. 2. 2015, č. j. 3 As 92/2014-32). Obdobně rozsudek NSS ze dne 14. 6. 2018, č. j. 7 Afs 64/2018-72, uvádí, že *„jednání, jehož formální znaky jsou označeny za přestupek, pak naplňuje v běžně se vyskytujících případech materiální znak přestupku, neboť porušuje či ohrožuje určitý zájem společnosti (...); i prosté nesplnění evidenční povinnosti proto může bez dalšího naplnit společenskou nebezpečnost. K naplnění materiálního znaku správního deliktu naopak nedojde, pokud existují významné okolnosti vylučující, aby byl chráněný zájem společnosti ohrožen či porušen (...).“*

[27] Nejvyšší správní soud se ztotožňuje se stěžovatelem, že krajský soud se stran posouzení naplnění materiální stránky přestupku chybně zaměřil pouze na posouzení způsobu, jakým žalobkyně prováděla účtování množství vyrobené elektřiny na jednotlivých zdrojích, na které uplatňovala podporu, a tím se úvahy krajského soudu mýlí s podstatou vytýkaného přestupku.

[28] Posuzovaný přestupek spočíval v tom, že žalobkyně jako prodávající při uplatňování úředně stanovené ceny (podpora ve formě výkupních cen) uplatňovala podporu v nesprávné výši, čímž získala majetkový prospěch. Rozdílnou výši státní podpory totiž mohla nárokovat pouze za situace, kdy by měla oba zdroje osazeny samostatnými elektroměry. To se v daném případě nestalo, proto mohla uplatnit pouze nárok na nižší státní podporu (z možných výší státních podpor). Majetkový prospěch na její straně tak jednoznačně nastal, byť v tuto chvíli není známa jeho výše. Pro posouzení věci však není v konečném důsledku podstatné, o jakou konkrétní částku se žalobkyně obohatila na rozdíl čerpané podpory. Vyčíslení případného neoprávněného majetkového prospěchu není již předmětem nyní přezkoumávaného řízení. Výrok IV. prvostupňového rozhodnutí vztahující se k povinnosti náhrady škody byl zrušen a v tomto rozsahu byla věc vrácena Energetickému regulačnímu úřadu k dalšímu projednání. Vznik škody (následku) není obligatorním znakem skutkové podstaty nyní projednávaného přestupku.

[29] Ačkoliv žalobkyně doložila, že hodnoty získané výpočtem se od hodnot naměřených následně doplněným druhým „podružným“ elektroměrem na zdroj I lišily jen minimálně, nic to nemění na závěru, že porušila věcnou podmínku 1.4. části B) cenového rozhodnutí, jenž stanoví, že pokud chce výrobce (žalobkyně) uplatňovat odlišnou podporu pro jednotlivé zdroje elektřiny, musí zajistit samostatné měření výroby elektřiny vyrobené z každého výrobního zdroje. Tato povinnost je v cenovém rozhodnutí stanovena za účelem zajištění účinného dohledu a objektivních měřítek kontroly (k podobné situaci srov. rozsudek NSS ze dne 24. 10. 2024, č. j. 4 As 7/2024-36).

[30] Právem chráněný zájem, jehož porušení či ohrožení zpravidla deklaruje existenci společenské škodlivosti přestupkového jednání či její intenzitu, je v daném případě dán veřejným zájmem (zájmem společnosti) na zajištění účinného dohledu formou objektivních měřítek kontroly nad tím, zda není uplatňována státní podpora v nesprávné výši.

[31] Žalobkyně tak nárok na státní podporu vyčíslila nesprávně – v rozporu s požadavky cenového rozhodnutí – nehledě na množství vyrobené elektrické energie. V daném případě není možné konstatovat, že výše státní podpory de facto odpovídala množství odvedené elektrické energie, neboť výše státní podpory nebyla uplatněna v souladu s požadavky cenového rozhodnutí (jeho věcnými podmínkami), takže byla uplatněna ve vyšší částce, než bylo možné.

[32] Touto skutečností se krajský soud nezabýval. Měl za to, že žalobkyně nezískala neoprávněnou výhodu (vyšší státní podporu), což posuzoval optikou množství vyrobené elektrické energie. Jak správně poznamenal stěžovatel, krajský soud chybně přestupek žalobkyně (naplnění materiální stránky) ztotožňoval s nesprávným způsobem měření a jeho důsledky s ohledem na správné či nesprávné určení množství elektřiny, na kterou je uplatňována podpora, nikoli s nesprávnou výší uplatňované podpory a získáním nepřiměřeného majetkového prospěchu. K získání nepřiměřeného majetkového prospěchu muselo dojít, neboť nebyly splněny podmínky pro nárokování možné vyšší částky státní podpory ve smyslu cenového rozhodnutí. V kontextu výše citované judikatury splývá formální stránka přestupku s jeho materiální stránkou. Jestliže formální stránka přestupku byla naplněna, jak požadoval bod 1.4. části B) cenového rozhodnutí, pak nutným důsledkem této skutečnosti bylo, že žalobkyně byla povinna na oba zdroje elektřiny uplatňovat stejnou výši podpory, a to nižší z možných podpor. Žalobkyně tak však nečinila a podporu uplatňovala pro oba zdroje odlišnou podle data uvedení do provozu, čímž věcnou podmínku pro uplatňování úředně stanovené ceny nedodržela.

[33] V případě, že je podpora hrazená z veřejných zdrojů čerpána, aniž by pro to byly splněny podmínky, příp. čerpána v nesprávné výši k újmě na těchto veřejných prostředcích, jde o jednání společensky škodlivé. Aby k naplnění společenské škodlivosti v takovém případě nedošlo, musely by být dány specifické okolnosti hodné zvláštního zřetele (jak uvádí i výše citovaná judikatura). Za takové okolnosti však nelze považovat chybějící úmysl žalobkyně, neznalost právních předpisů či jejich nesprávný výklad. Ačkoli tedy žalobkyně nemusela být vedena snahou získat ze systému veřejné podpory neoprávněné prostředky, nedodržením věcné podmínky při uplatňování podpory tyto neoprávněné prostředky získala, čímž se dopustila přestupku, včetně naplnění materiální stránky tohoto přestupku. Navíc se nejednalo o krátkodobé porušení povinnosti, neboť již ze závěrů žalovaného vyplynulo, že žalobkyně vykazovala údaje v rozporu s cenovým rozhodnutím opakovaně, konkrétně devíti dílčími jednáními. Za této situace skutečně nelze hovořit o absenci společenské škodlivosti v jednání žalobkyně, které bylo postiženo jako přestupek.

IV.

Závěr a náklady řízení

[34] Nejvyšší správní soud shledal kasační stížnost důvodnou, pročež napadený rozsudek podle § 110 odst. 1 s. ř. s. zrušil a věc vrátil krajskému soudu k dalšímu řízení. V něm bude krajský soud vázán právním názorem vysloveným v tomto rozsudku. O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti rozhodne krajský soud v novém rozhodnutí (§ 110 odst. 3 s. ř. s.).

pokračování

Poučení:

Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné (§ 53 odst. 3, § 120 s. ř. s.).

V Brně dne 21. února 2025

JUDr. Jakub Camrda
předseda senátu